

Sprawozdanie z VI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Psychologia – Konsumpcja – Jakość Życia”

19–20 września 2018 r., Katowice

Łukasz Jach

Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Psychologii, Zakład Psychologii Zdrowia i Jakości Życia, lukasz.jach@us.edu.pl

W dniach 19–20 września 2018 r. w katowickim gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego odbyła się VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Psychologia – Konsumpcja – Jakość Życia”. Ten zainaugurowany w 2009 r. cykl konferencji, będący wspólnym przedsięwzięciem Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego oraz Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, ma na celu integrację perspektyw teoretycznych, prezentację wyników badań oraz wymianę myśli badaczy zainteresowanych procesami związanymi z szeroko pojętą sferą konsumpcji i jej wpływem na jakość życia człowieka. Najnowsza edycja wydarzenia odbywała się pod hasłem „Ewolucja w wolnorynkowym panopticum”, a temat przewodni prowadzonych rozważań stanowił namysł nad rolą, jaką w podejmowaniu decyzji na współczesnych rynkach dóbr, usług i idei odgrywają wchodzące ze sobą w interakcje czynniki biologiczne oraz aktualny kontekst ekonomiczno-kulturowy.

Konferencję uświetnili swoją obecnością goście specjaliści, którzy wygłosili w jej trakcie wykłady plenarne. Podczas wystąpienia zatytułowanego „Konsumpcja w imaginariu nauki

społecznych” dr hab. Małgorzata Jacyno przedstawiła zagadnienie sposobów obecności pojęcia konsumpcji w naukach społecznych poczynając od lat 60. XX w. aż do chwili obecnej. Biorąc udział w wygłoszonym przez prof. Bogusława Pawłowskiego wykładzie pod tytułem „Zgubny nadmiar słodczy a koncepcja środowiska ewolucyjnej adaptatywności”, słuchacze mieli natomiast okazję zapoznać się z pojawiającymi się w obszarze konsumpcji dóbr i usług zjawiskami stanowiącymi wypadkową ewolucyjnie ukształtowanych mechanizmów oraz aktualnego kontekstu funkcjonowania w warunkach powszechnego dobrobytu.

Podczas pięciu sesji tematycznych odbywających się w trakcie konferencji jej uczestnicy wygłosili liczne wystąpienia stanowiące wyraźną egzemplifikację interdyscyplinarnego charakteru przedsięwzięcia. W ramach sesji zatytułowanej „Wybory konsumentów” dr Dariusz Drażkowski przedstawił wyniki badań nad wpływem zapachu wanilii oraz zagrożenia tożsamości społecznej na decyzje zakupowe. W drugim referacie badacz ten poruszał natomiast kwestię wpływu zakupu produktów należących do różnych kategorii na klarowność Ja.

Kolejna sesja konferencyjna nosiła tytuł „Wolny rynek”, a otworzyło ją wystąpienie dr. hab. Olega Gorbaniuka oraz mgr Anny Kapinos prezentujące powiązania między poziomem materializmu i kongruencją z marką wśród dorosłych konsumentów. W kolejnym referacie dr Elżbieta Kubińska przybliżyła słuchaczom wybrane zagadnienia odnoszące się do rozumianej na sposób ekonomiczny efektywności rynku sztuki. Sesję zamknęło wystąpienie dr hab. Małgorzaty Niesiołędzkiej oraz dr Sabiny Kołodziej poświęcone warunkom, w jakich ludzie akceptują łamanie zasad sprawiedliwości.

W trakcie sesji noszącej tytuł „Konsumpcjonizm w relacji” uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać wystąpienia Radosława Trepanowskiego, Magdy Chełmickiej oraz dr. Dariusza Drażkowskiego na temat uwarunkowań preferencji męskich i kobiecych marek w kontaktach z przedstawicielami odmiennej płci. Dr Magdalena Płudowska w wygłoszonym referacie odniosła się do kwestii stylów interpersonalnych jednostek ukierunkowanych materialistycznie. W ramach omawianego bloku zostały zaprezentowane również dwa wystąpienia – dr hab. prof. UG Anny Marii Zawadzkiej oraz mgr Magdaleny Iwanowskiej. Pierwsze z nich omawiało wyniki badań nad rolą rodziców, mediów i materializmu w kształtowaniu się materializmu nastolatków, zaś drugie na gruncie empirycznym udzielało odpowiedzi na pytanie o to, dlaczego nastolatki poszukują szczęścia w rzeczach i pieniądzech.

Czwartą sesję konferencyjną – zatytułowaną „Panopticum konsumpcji” – rozpoczęło wystąpienie na temat tego, co mogą, a czego nie mogą komunikować przedmioty o swoich właścicielach, wygłoszone przez Radosława Trepanow-

skiego, dr. Dariusza Drażkowskiego i Magdę Chełmicką. Kwestia relacji pomiędzy zjawiskami konsumpcyjnymi a rolami płciowymi w ujęciu ewolucyjnym została rozwinięta w prezentacji mgr. Marcina Langerera, zaś dr Łukasz Jach przedstawił wyniki badań nad powiązaniem pomiędzy światopoglądem scjentystycznym a merkantylizmem psychicznym i innymi współczesnymi przekonaniemiami o świecie.

Konferencję zamknęła sesja zatytułowana „Dobrostan konsumentów”, w trakcie której dr hab. Oleg Gorbaniuk i mgr Magdalena Kolańska przedstawili temat samoregulacji jako moderatora związków materializmu i kongruencji Ja-użytkownik marki, Joanna Malcherek omówiła wpływ formatu prezentacji informacji oraz treści komunikatu na percepcję ryzyka oraz działań zapobiegawczych związanych ze smogiem, zaś dr hab. Grażyna Wąsowicz i dr Magdalena Poraj-Weder zaprezentowały rezultaty badań nad osadzoną w kontekście teorii autodeterminacji motywacją towarzyszącą nawykom żywieniowym percepcji pacjentów i dietetyków.

Zarówno wygłoszone w trakcie konferencji wykłady plenarne, jak i wystąpienia referatowe spotkały się z dużym zainteresowaniem słuchaczy, czego świadectwem były pojawiające się ze strony słuchaczy pytania i komentarze oraz dynamika rozmów mających miejsce w przerwach pomiędzy poszczególnymi sesjami. Aktualność poruszanej podczas konferencji tematyki oraz ujawniająca się w jej trakcie możliwość integracji różnych podejść teoretycznych i badawczych, a nawet różnych dyscyplin naukowych, wskazuje na zasadność organizowania kolejnych edycji przedsięwzięcia. Następną konferencja z cyklu „Psychologia – Konsumpcja – Jakość Życia” planowana jest w 2020 roku.